

Der henvises til lovforslagets § 60 og bemærkningerne til denne bestemmelse.

11.3.3. Båndlæggelse af friarv

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets overvejelser om udformningen af reglerne om båndlæggelse af friarv, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse med udvalgets lovudkast.

Der henvises til lovforslagets § 61 og bemærkningerne til denne bestemmelse.

12. Oprettelse og tilbagekaldelse af testamente

12.1. Gældende ret

12.1.1. Oprettelse af testamente

Testamente kan oprettes af en person, der på tidspunktet for underskrivelsen eller vedkendelsen af testamentet er fyldt 18 år eller har indgået ægteskab, jf. arvelovens § 39. 18-års alderskravet for ugifte er absolut. Et testamente, der ikke opfylder betingelsen i § 39, er ugyldigt og vil blive tilsidesat, hvis der rejses indsigelse mod dets gyldighed, jf. §§ 50 og 55.

Arvelovens ordinære testamentsformer er notartestamentet og vidnetestamentet. Herudover indeholder loven regler om oprettelse af nødtestamente.

Efter arvelovens § 40 skal et testamente oprettes skriftligt og underskrives eller vedkendes for en notar eller to vidner. Oprettelse af testamentet for notaren, skal notaren påtegne testamentet. Notaren bør i påtegningen afgive erklæring om, hvorvidt testator var i stand til fornuftmæssigt at oprette testamente samt andre omstændigheder, som kan være af betydning for testamentets gyldighed, jf. arvelovens § 41, stk. 1.

I bekendtgørelse nr. 843 af 30. november 1998 er der fastsat regler om notarialforretninger. Ifølge § 13 kan der opbevares en genpart af notartestamentet i notarialarkivet, og det sker normalt i praksis. Genparten kan benyttes, hvis det originale testamente ikke kan findes efter testators død. Testamentsoprettelsen indberettes til Centralregistret for Testamenter (Bil- og Personbogen ved Retten i Aarhus), hvortil der skal rettes henvendelse i alle dødsboer, jf. § 17.

Arvelovens §§ 42, 43 og 45 indeholder nærmere regler for oprettelse af vidnetestamenter og for de krav, der stilles til vidnerne. Testators underskrift eller vedkendelse skal – på samme måde som ved et notartestamente – ske i samtidig nærværelse af vidnerne, som straks skal skrive deres navne på testamentet, jf. § 42. Vidnerne skal være til stede som testamentsvidner i overensstemmelse med testators ønske, og de skal have kendskab til, at det er oprettelsen af et testamente, de bevidner. Vidnerne bør i deres påtegning på

testamentet angive deres stilling og bopæl, tid og sted for underskriften, om de ved testators underskrift eller vedkendelse har været samtidigt til stede efter testators ønske, om testator var i stand til fornuftmæssigt at oprette testamente, samt andre omstændigheder, som kan være af betydning for testamentets gyldighed, jf. § 45.

Vidnerne skal være fyldt 18 år, og de må ikke på grund af sindssygdom, åndssvaghed, forbigående sindsförvirring eller lignende tilstand mangle forståelse af vidnebekræftelsens betydning. Habilitetskravene skal være opfyldt på tidspunktet for bevidnelsen. En person kan ikke være testamentsvidne, hvis testamentet indeholder bestemmelser til fordel for den pågældende, dennes ægtefælle, forlovede, beslægtede eller besvogrede i op- eller nedstigende linje eller dennes søskende eller for personer eller institutioner, til hvilke den pågældende har en sådan tilknytning, at vedkommende har haft en særlig interesse i begunstiggelsen. Dette gælder dog ikke, hvis begunstiggelsen er ringe og har rimelig grund, jf. § 43, stk. 2. Det forhold, at en person er indsat som bobestyrer i testamentet, udelukker ifølge stk. 3 ikke den pågældende fra at være testamentsvidne.

Et testamente, der ikke opfylder formkravene i § 40 om skriftlighed og underskrift eller vedkendelse for en notar eller to vidner, er ugyldigt, jf. § 50. Et vidnetestamente er endvidere ugyldigt, hvis formkravene i §§ 42-43 ikke er iagttaget.

En henvisning i et formgyldigt notar- eller vidnetestamente til andre dokumenter, f.eks. de i praksis hyppigt forekommende indbofordelingslister, medfører ikke, at et sådant dokument opfylder formkravene, og det vil kunne kræves tilsidesat i medfør af § 55.

Nødtestamente kan efter arvelovens § 44 oprettes af den, der på grund af sygdom eller andet nødtilfælde er forhindret i at oprette ordinært testamente. Oprettelsen kan ske ved, at den pågældende mundtligt meddeler sit testamente i samtidig nærværelse af to vidner. Oprettelse kan endvidere ske uden vidner ved et egenhændigt skrevet og underskrevet dokument (holografisk testamente).

Fælles for begge former er, at de kun kan bruges, hvor testator f.eks. på grund af sygdom er forhindret i at benytte sig af de ordinære testamentsformer. Efter retspraksis befinder den, der har besluttet sig for at begå selvmord, sig i et nødtilfælde, som berettiger brugen af nødtestamente. Udover selvmords- og sygdomstilfælde kan nødtestamente f.eks. tænkes anvendt i ulykkestilfælde, under naturkatastrofer og i tilfælde, hvor testator er isoleret fra omverdenen.